

Esélyegyenlőséget a kisiparnak

Sajtótájékoztató

Az idén csökkent ugyan az adminisztráció kényszere, de a szabályozók nagy része még mindig kedvezőtlenül érinti az egyéni és társas magánvállalkozókat, és ez összességében nehezíti a szektor további fejlődését — így foglalta össze a kisiparosok érdekvédelmi szervezetének véleményét Kurucz Zsigmond elnök, valamint Szabó Tibor és Szűcs György, a Kiosz két alelnöke, a csütörtökön tartott sajtótájékoztatón, a Kiosz-székházban.

Mint mondták, a Kiosz egy nappal korábban, országos vezetőségi ülésen alakította ki a szervezet álláspontját a kisipart és a társas magánvállalkozásokat érintő közgazdasági és jogi szabályozók változtatásáról. Egyebek között azt javasolják, hogy a kisvállalkozók 25 millió forint évi bevételéig csak pénztárkönyvet vezessenek, és csak az előtírt árbevétel esetén legyen kötelező a naplőfőkönyv rendszerezése. Ugyancsak magának tartják az adóelvonás jelenlegi mértékét. A Kiosz szerint ez nem haladhatná meg a 30-35 százalékos, máskülönben a termelés megélénkülése a szektoron belül nem várható. Túlzottnak ítélik a 43 százalékos társadalombiztosítási járulékokat is, ennek ugyancsak mérséklésére tesznek javaslatot. Szorgalmazzák, hogy a beruházások élénkítésére, a műszaki színvonal növelésére vezessék be újra az

ban ezek a hitelek a kisvállalkozókhoz már több mint 20 százalékos kamattal jutnak el.

A Kiosz úgy ítéli meg, hogy a kisiparosok számára és tevékenységének bővülése csak akkor várható, ha ezek a sarkalatos problémák megoldódnak. Erre annál is inkább nagy szükség lenne, mert egyes településeken, főként a falvakban, a lakosság részére nyújtott szolgáltatásokat szinte kizárólag a kisiparosok végzik, mégpedig azok, akik az állami, illetőleg a szövetkezeti szektor „kivonulása” után folytatják a munkát. Ha közteherviselésüket rövid időn belül nem csökkentik, ezek a költségek óhatatlanul megjelennek a szolgáltatások árában.

Elhangzott az is, hogy a kisiparosok az ország valamennyi vállalkozóját érintő javaslatok kiharcolására a jelenleginél szorosabban működnek együtt a Vállalkozók Országos Szövetségével, a kiskereskedőkkel és a szövetkezeti szektor érdekvédelmi szervezetével az OKISZ-szal, ám az is szükséges, hogy a jelenleginél erőteljesebb gazdasági képviselést érjünk el a juttatására politikai szervezetet is létrehozzanak. Ez egyébként már folyamatban van; néhány héttel ezelőtt megalakult a Magyar Magánvállalkozók Uniója, amely politikai pártként kívánja kifejteni tevékenységét. (MTI)

Találkozások sztálinjainkkal

— avagy miért késik a szegedi MSZMP-program?

Az MSZMP szegedi vezető testülete az idén februárban határozta el, hogy helyi választási programot készít. Szerkesztőbizottság alakult, amely áprilisban tartotta meg az első ülését. A párt szegedi szervezetének azóta sincs programja. Miért? — kérdeztük Báthly Gábortól, aki időközben tagja lett a városi vb-nek, amely legutóbbi ülésén (július 27.) öt bízta meg a feladattal: vezetésével készüljön el végre a helyi MSZMP-program.

— Kik voltak az eredeti szerkesztőbizottságban?

— Schmidt József, az akkori titkár vezette, a tagok a pb melletti munkabizottságokból és az apparátusból verbuválódtak.

— Hogyan láttak munkához?

— Az első ülésen elfogadta a szerkesztőbizottság, hogy a valódi népképviselő, a helyi demokrácia, az önkormányzat szellemében olyan programot próbáljunk összeállítani, amelyből világosan kitűnik, hogy mit akar az MSZMP a helyi politikában, hogyan kívánja képviselni elsősorban a saját tagjait és Szeged lakosságát. Tréfásan azt mondtuk, a „szabad királyi város”-konceptió jegyében készüljön a program, vagyis a szegedi pártszervezet itt nem az MSZMP központi vezetését, a KB apparátusát, és főképpen nem a pártvezetők személyes ambícióit kívánja szolgálni.

— Ez az önállóságigény igen rokonszenves — és régebbi keletű. De mi történt azután, hogy megállapodtak: ez a kályha, ahonnan a programkészítők indulnak.

— Április 30-ra terveztük elkészíteni a téziseket, amelyek alapján a munkabizottságok részletesebb dokumentumokat készítettek volna — május 26-ig. Ezután széleskörű vitákat tartandó pártértekezlet elé terjesztettük volna. A gazdaságpolitikai munkabizottság el is készült egy dokumentummal, június 26-án meghívott szakértőkkel kibővített ülésen tárgyalták. Csak mellékesen jegyztem meg, hogy az anyag egy példányát valamiképpen eljuttott az MDF-hez, jól szórakoztak rajta.

— Olyan mulatságos volt?

— Az MDF tagjain kívül velem együtt több MSZMP-tagnak is az volt a véleménye, hogy bár vannak értékes elemek a gazdaságpolitikáról szóló tervezetben, tartalmilag, szerkesztileg és stílusában is elhibázott. Ilyen mondatok vannak benne:

„A jövőkép kialakítása után a célállapotba való jutás megfelelő mechanizmusainak kialakítása...” „Kül- és belgazdasági lépéssorozatot kell tenni a helyzet meg-

valósítása érdekében...”

„Az MSZMP kénytelen a tőke (szocialista) érdekeit képviselni...”

— Arra gondolok, hogy ugyanazzal a módszerrel készült, mint az eddigi MSZMP-dokumentumok. Csak ezúttal nem az apparátus ollóztá össze a szöveget, hanem egy szélesebb kör. Talán másképp kellene elindulni...

— Nem lehet semmiféle programot készíteni, ha legelőször nem határozzuk meg az alapvető elveket-téziseket. Az MSZMP-n belül egyedül a reformköröknek létezik viszonylag kidolgozott, és számomra elfogadható alapelvekkel rendelkező platformja. Ez lenne a kályha, amelytől a szegedi programkészítők elindulhatnának.

— Ha ez a véleménye, és megbízta a pártbizottság a programkészítéssel, akkor mi akadály van még mindig a munkában?

— Semmi és minden. Időközben szétfalódott a szerkesztőbizottság; vezetője, mint ismert, lemondott titkári funkciójáról. A különféle üléseken kiderült, hogy még mindig az elmúlt 40 évben meghonosodott szemlélet hatja át azoknak a többségét, akik hozzáfértek a programszerkesztéshez. Senki sem merte fölállítani, hogy egy konkrét és komplex téziszajvaslatot megfogalmazzon, inkább csak részletkérdések kidolgozására vállalkoztak. Nem lenne demokratikus — mondták sokan, pedig nem az a demokrácia, ha minél többen, több koherens programtervezetet megismerve választhatnak, csatlakozhatnak valamelyikhez. Megítélik, kiegészítik, végül a legjobbat elfogadják a többség.

— Talán nincsenek a szegedi MSZMP-ben programalkotásra képes személyiségek?

— Vannak. De nem most kellene elkezdni megkeresni őket — bár én megkísérlem. Az idő teltevel viszont az a dilemmám, hogy ne várjunk-e most már a kongresszusig, és azután készüljön egy helyi választási program, amely figyelembe tudja venni a kongresszus eredményeit is.

— Föltéve, ha lesznek, mármint olyan eredmények, amelyeket a szegedi prog-

ramkészítők is annak tartanak. De minden működő, politizáló pártban az a dolgok rendes menete, hogy a helyi, autonóm szervezetek dolgozzák ki a saját elképzeléseiket, és azok bizonyos szintézist terjesztik a kongresszus elé.

— Egyetérték, de ez itt már nem fog menni. Vagy még. Vagy ha mégis, nagyon küzdelmesen. Sokan még mindig az országos program „lebontását” képzelik a járható útnak, és nehezen tudják elképzelni, hogy az országos programtervezettel is lehet vitatkozni. Sokaknak pedig egyenesen az az érdekük, hogy minél nagyobb legyen a káosz. Dolgozzanak csak a helyi elképzeléseken, akik még rokonszenveznek a szocialistikus eszmékkel, aztán az eltérő programok semlegesítsék egymást, és végül előállhasson egy szűk érdekcsoport, és könnyedén érvényesítse a saját akaratát, amit aztán az egész pártjának tüntet fel. Ez a szisztéma, az eddig jól bevált, bolsevik módszer.

— Kit vádol?

— Akiknek nem érdekük, hogy tisztázódjon, milyen irányzatok léteznek valójában a pártban. Például az országos vezetésből kiszorult látszó korábbi centrumnak. Sem Grósz Károly, sem — korábban — Berecz János, vagy Lukács János tevékenységében nem érzem, hogy törekednének a platformok tisztázódására. Újabban pedig föltűnt, főként a Zala megyében történi nyomán, hogy a megyei pártapparátusok sem érdekelték az MSZMP belső viszonyainak tisztázásában.

— Megmagyarázná ezt részletesebben?

— Zalában megfogalmazták: ha komolyan vesszük, hogy többpártrendszerben demokratikus választásokat tartunk, és meg akarjuk nyerni, akkor a helyi, városi, községi pártszervezetekben önállóan kell politizálni, hiszen ott dőlnek el a képviselői arányok. Márpedig akkor a mindenható megyei pártszervezet és -irányítás nem fér bele a képbe. Főlölegessé válik. Koordinációs iroda kell, amely bizonyos fontos akciókban együttműködést szervez a pártszervezetek között. A megyei apparátusok létjogosultsága megkérdőjeleződött.

— A Csongrád megyei apparátus nem támogatta az önálló szegedi pártprogram létrejöttét?

— Ellenkezők a tapasztalataim, segítséget kaptunk tőlük. De nem önálló a városi pártbizottság — ez a programkészítés legfőbb akadály.

— Az önállóságra egy program segítségével lehet törekedni. Ez lehet a program egyik célja, nem?

— A városi szervezeten belül ez még nem mindenkinek világos és elfogadható. A megyei mindenhatóság — ha már nincs is — föltételezett, ez egy állapot, és visszahúzó erő a programalkotásban.

— Mi a személyes prognózis?

— Nem szeretnék jóslásokba bocsátkozni. De idézlek egy mondatot Milovan Gyilasz: Találkozások sztálinnal című könyvének utószavából: „Amíg a párt elméletileg és főleg gyakorlatilag nem szabadul meg attól, ami a sztálinizmus lényegét jelenti, tehát az ideológia: egységtől, a monolitikus pártszervezettől, addig minden: baljós, de biztos jele annak, hogy nem sikerült átlépnie Sztálin árnyékát.”

Sulyok Erzsébet

Tösgyökeres jeges

„Hűvös” kirándulás

„Jó enged ma” kifejezés a földnek a fagyra” — szólalt meg minap Jani bácsi, az erez hűvösében is hunyorgatva. Ez azért is figyelemre méltó, mert ő csak ritkán beszél, és akkor is nagyon szűkszavú. A hőmérő mellett újabb bizonyíték tehát: kánikula van.

— Mióta dolgozik a szakmában? — kérdezem Hajdú Miklós hűtőgépeszt, a Zöldért Dorozsmai úti jégüzemében.

— En már klottgatás, mezítlábás koromban is árultam jeget a zsidó negyedben, a Margit, a Korona és a Polgár (ma: Gutenberg, Hajnóczy és Gogol) utcában. Kékre festett, ponyvás, „Műjég” felirátú, kétkerékű kocsin tologattuk a jeget. Beálltunk egy-egy lépcsőházba, és jól kieresztettük a hangunkat: Itt a jég! Kifutottak a cselédek, ki egy fél, ki egy negyed tömböt kért. Elég sok lépcsőt másztam meg akkoriban.

— Ezek szerint régi szegedi...

— ...nem régi, tösgyökeres! Az én köldökzsinórma ugyanis a körtöltésen belül vágták el.

— És a jéggyártást mikor kezdte?

— A Madách és a Bocskai utca sarkán volt egy jéggyár, ott dolgoztam 1970-től néhány évet. Akkor még sólében hűtöttünk. A minusz 10 fokos oldatba mártottuk bele a kúp alakú, edes vízzel töltött cellákat. Nyolc óra alatt fagyott meg. Folyamatosan szedtük ki, így mindig volt jég. A cellákat vízbe mártottuk, és mint ma a jégkocka a csap alatt, kicsúszott a 12 kilós tömb. A pincében tároltuk a táblákat, nyolc órát ki is bírtak, bálákba rakva.

— Kik voltak a vásárlók?

— Sok jeget vitt el a Hungária és a vendéglátó. A fűszeres is ezzel hűtötte a tejet és a húst. A fagyaltosok idejöttek a triciklikkel, összetörték a jeget, körbeszórták a fagyaltostéglét,

és megszórták a tetejét, hogy ne olvadjon olyan könnyen.

— És itt mióta fagyaszott?

— Ezt a jégüzemet 1976-ban szerelték fel, akkor már itt voltam. Indiai gyártmányú, automata gépek ezek, folyamatosan az üzem. Negyed óránként három mázsa jeget, vagyis egy tucat 25 kilós táblát tudunk fagyasztani. A hűtőcsövek körül megfelelő vastagságúra hízott jeget egy kicsit melegítjük, mire az a felszínre bukik, és egy automata rendszer egyszerűen áttolja a raktárba.

— Sokan irigylik mostanában? — kérdezem Körömczi Sándor jégleszedőt, aki a gyártósor végén, a raktárban fogadja a jégtömböket.

— Aki csak egy percet ugrik be, az kellemesen leül a minusz három fokon, de én azért többet vagyok itt. Maximum egy órai terhelés fér el a szalagon, utána már nincs mese, le kell szedni.

— Hány ilyen tábla fér el egy raklapon?

— Huszonnyolc darab, ez körülbelül hét mázsa. Mit utánlássunk, meglocsolom egy vödör vízzel, ami majd ráfagy és összetartja a bálát. Enélkül az olvadásnak induló jég szanaszét csúszkálna. Targoncával is csak ezt az összeragasztott jégbálát lehet pakolgatni, egymás tetejére rakni.

— Egy ilyen hétmázsa tömb mikorra olvadna el a nagyszobámban?

— Azt nem tudom, de itt a zöldségraktárba naponta felvisznek egy bálát. A vízszahozott raklapon is vannak még öklömnyi jégdarabok.

— Nemcsak nyáron gyártunk jeget — mondja Bánszky János áruforgalmi vezető, május elejétől október végéig tart a szezon.

— Akkor most van a csúcs?

— Ezt a hőseget is érezzük, de ha a szalámigyár exportja elindul, az a nagyobb tétel. A hűtővagonok-

bá, ugyanis innen szállítják a jeget. A vendéglátó a fröccsöt, a halászi tsz a halat hűti ezzel.

— Miért nem működik most a jéggyártó sor?

— Ha üzemelünk, akkor három műszakban mennek a gépek. Három nap alatt 72 tonnát termelünk, ez egyheti szükséglet.

— Ha holnap ideállok egy Ladával, akkor mennyiért kapok egy táblát?

— Afával együtt 225 forint. Sőt ha egy jobban sikerült szombat éjjel után támad kedve valami nagyon hűvösre, akkor vasárnap délelőtt is kiszolgáljuk!

— ...Hm. Minden megtörténhet.

— Kifelé jövet, egy tehertaxi, 10-12 szodásballon mellett ugyanannyi jégtömböt vadozik egy Ladában. A Közútipítő Vállalat építkezésén hordják majd körbe. Már biztosan nagyon várják...

Kovács András

Központi utasítás

A díjtartozások behajtásáról

A Magyar Posta Központja augusztus elején utasítást adott ki a posta és távközlési díjtartozások behajtásának gyorsításáról, a hátralékok csökkentéséről. Az utasítás azért vált szükségessé, mert az év első negyedében a vállalatok és közületek, illetve a lakosság díjtartozásainak mértéke már elérte a 13 millió forintot.

Az utasítás háttéréről dr. Vida István, a Magyar Posta Központja jogi és igazgatási osztályának vezetője tájékoztatta az MTI munkatársát. Elmondta, 1988. végén a be nem hajtott postai és távközlési díjak összege 44 millió forintba rúgott. Ennek legnagyobb részét a

vállalatok és közületek tartozásai, az általuk ki nem fizetett telefon- és telexszámlák alkották. Ez év május végére a múlt évi tartozások összegét sikerült 6 millió forinttal leszorítani. Az adós vállalatok száma 900-ról körülbelül nyolcvanra csökkent. Az első félévben azonban a ki nem fizetett tartozások összege rohamosan emelkedett.

Az adósok többsége fizetési gondokkal küszködő vállalat. Ezek a cégek inkább a postának tartoznak, minthogy hátralékaik kiigénylésére kölcsönöket vegyenek fel. A posta ezentúl — több mint negyedévi díjkifizetés elmaradása esetén —, ha az

érintett vállalat többszöri figyelmeztetésre sem hajlandó kiegyenlíteni számláit, a telefon- és a telexvonalak nagy részét kikapcsolja. A vállalat továbbra is hívható marad, ám csak a legszükségesebb telex- és telefonvonalak üzemelnek majd. A segélykérő telefonokat természetesen nem kapcsolják ki.

A telexek és telefonok kikapcsolása nem retorziós jellegű intézkedés. Csupán azt a szolgáltatást korlátozzák majd a cégnél, amelynek díját nem fizették ki. A posta emellett kezdeményezi az adósságok peres úton történő behajtását is.

(MTI)